

BALTIC ART CENTER
VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Nätverksträffen för SWAN, 12-13 oktober. Foto: BAC

BAC VERKSAMHET 2023

BAC är en konstinstitution med många och väl förankrade band till den lokala konstscenen på Gotland, den nationella residensscenen och det internationella konstlivet i framför allt Östersjöregionen och Europa.

BAC:s genomslag och inflytande som konstorganisation på Gotland kan ses i de många nätverk, gemensamma projektansökningar och arrangemang på och utanför Gotland som BAC är delaktig i. Kalendern har under 2023 varit fulltecknad med stora och små evenemang. Särskilt lyckosamt blev BAC:s värdskap av den årliga nätverksträffen för *Swedish Artist Residency Network (SWAN)* i oktober på Gotland.

BAC har även engagerat sig för utsatta konstnärer och kollegor och har i samarbete med Svenska Institutet kunnat erbjuda stöd till ukrainska kollegor och konstnärer, såväl som till ryska förändringsaktörer. Utöver detta har BAC intagit en ledande roll i styrelsen för den nybildade föreningen SWAN, och engagerat sig i finansieringen och dess största projekt *Emergency Residencies, SWAN ER*.

Social och miljömässig hållbarhet är fortsatt ett genomgående tema i flera nätverk och projekt. BAC är en del av *Nordic Alliance of Residencies for Climate Action (NAARCA)* och det europeiska samarbetsprojektet *On Mobilisation*, som lyfter konsten och de konstnärliga residensens roll i klimatomställningen och mobiliseringen av civilsamhället. BAC har sedan 2021 ett samarbete med Uppsala universitets tvärvetenskapliga forskarskola inom hållbarhetsstudier på Campus Gotland; *GRASS Fellow programme*. Vi ser att detta arbete både breddas och fördjupas med nya initiativ, nätverk och residenssamarbeten framöver.

I detta sammanhang är konstinstitutionen BAC:s egen hållbarhet också under lupp. En kontinuerlig översyn sker av den egna organisationens verksamhet och projekt för att den ska utvecklas på ett hållbart vis. Detta gäller både personalens och konstnärernas villkor, samt klimatomställningens inverkan på verksamheten.

RESIDENS OCH PROJEKT

Under 2023 deltog 21 konstnärer, 12 kvinnor och 9 män, i BAC:s residensprogram med arvode och projektmedel.

RYSKA FÖRÄNDRINGSAKTÖRER

Genom samarbete med Svenska Institutet och dess stöd för ryska förändringsaktörer har BAC arrangerat flera residensperioder under 2023 för konstnärerna Anna Titova, Stanislav Shuripa och Kristina Pashkova. Residensen var en del av ett större samarbetsprojekt vid namn Kultutrampolinen, initierat av Maria Lind dåvarande Kulturråd vid svenska ambassaden i Moskva, samt samarbetspartners *Kultivator*, *The Mirror Institution* och Kalmar konstmuseum.

The Agency Of Singular Investigations

Agency of Singular Investigations är en konstnärsduo bestående av Anna Titova & Stanislav Shuripa. "Byrån" grundades 2014 som en reaktion på förändringarna i den kulturella och politiska atmosfären i Ryssland och för att reflektera över bildernas och kommunikationens makt.

Under sitt residens på BAC arbetade *Agency of Singular Investigations* med ordboken *The Botanical-Political Dictionary* som introducerar ett hemligt, politiskt blomspråk. Ordboken innehåller mer än trettio blommor som var och en refererar till ett politiskt begrepp av betydelse under 1900-talet och framåt. Alla uppslagsord innehåller historiska notiser som beskriver tidigare politiska användningar och effekter som förknippas med den aktuella blomman. Boken formgavs av Konst & Teknik, med text och illustrationer av konstnärerna. Den trycktes i en mindre upplaga av 200 ex med stöd av DBW i Visby.

74

Lady's Slipper (*Cypripedium calceolus*)

1988 A group of intellectuals from Western and Eastern Europe organised a travelling symposium on peace and disarmament. The peace tour participants travelled on a cruise ship through several Baltic seaports, including the town of Visby on Gotland. Documents of the Leningrad Branch of Flower Power show that group members were among the participants of the tour. During stops in various cities they planted several specimens of lady's slipper (*Guckusko*) in predesignated sites. These places were chosen so that certain mathematical manipulations with their coordinates would disclose the date of the end of all wars. To enhance the peace-generating capacities of the plants, selected fragments from Mikhail Gorbachev's 'Perestroika and New Thinking' were read out loud upon planting.

New Thinking

Kristina Pashkova

Konstnären Kristina Pashkova var residenskonstnär på BAC under mars-april 2023. Hon arbetar främst med textil och intresserar sig för den sociala och digitala sidan av vävning och använder collage, applikationer, textskrivande och kollektivt arbete som arbetsmetoder. Under sin tid på Gotland reste hon runt och tog del av den rika traditionen av textilt hantverk genom små hantverksindustrier och fantastiska konstnärskollegor som arbetar och undervisar på ön.

Kristina introducerade sitt arbete och ledde en *Collective Weaving* workshop för en estetikklass på Wisbygymnasiet. I slutet av Kristinas Pashkovas residens på BAC bjöd vi in till ett "Öppen Ateljé" evenemang i tillfälliga lokaler där konstnären arbetat under sin tid på Gotland.

Kristina Pashkova, *Collective Weaving*, 2023. Foto: Karl Melander

On Mobilisation

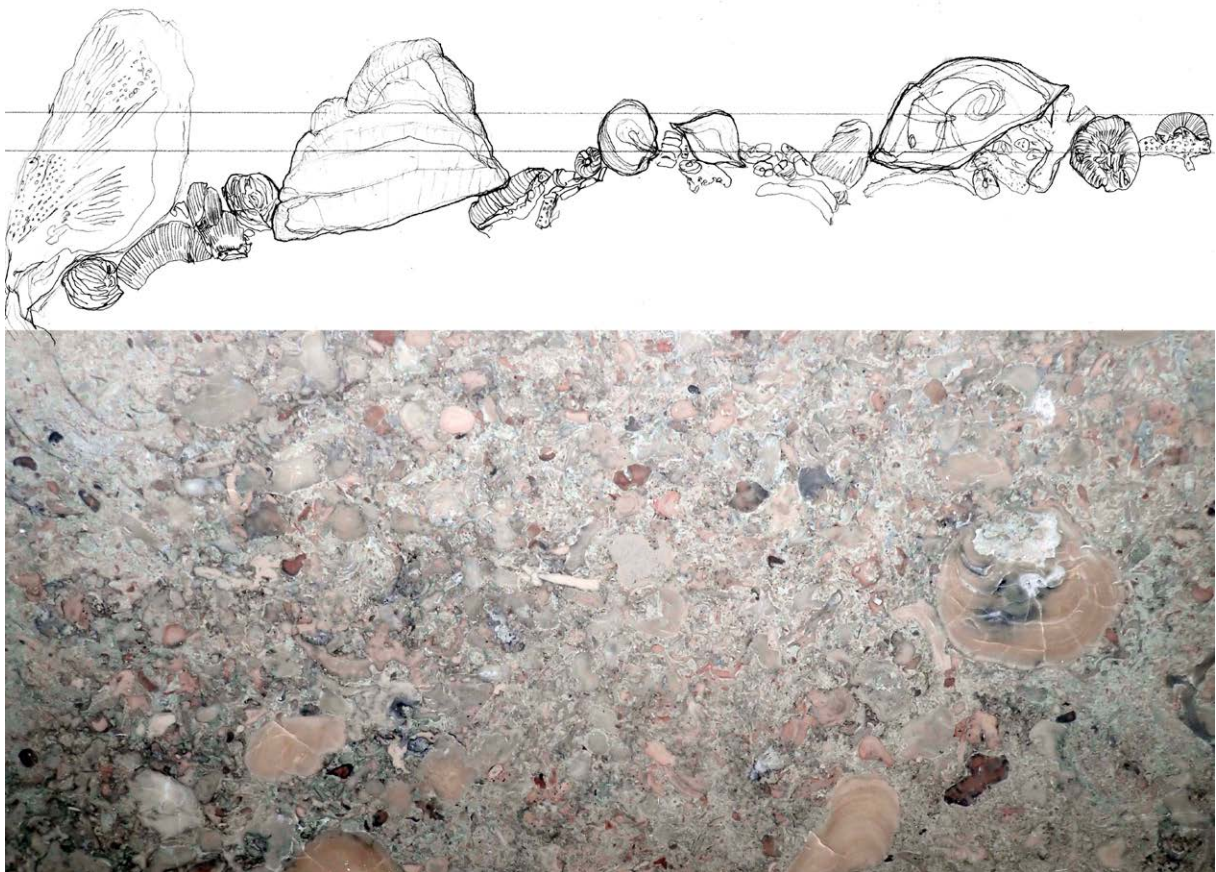
Det europeiska samarbetsprojektet *ON MOBILISATION - Mobilisering av mikro- och transnationella samhällen genom konstnärlig praktik* finansieras av Europeiska unionen och Kulturrådet. Med start i april 2023 och två år framåt kommer wpZimmer, Baltic Art Center, Studio ALTA, Lavanderia a Vapore samt de inbjudna konstnärerna: Kalle Brolin, Elisabetta Consonni, Daniele Ninarello, Ahilan Ratnamohan, Marika Smreková och Danae Theodoridou, att skapa ett ramverk för deltagande i ett projekt som bygger på jämlikhet, social rättvisa och egenmakt. Associerad partner till *On Mobilisation* är Uppsala universitets tvärdisciplinära forskarskola på hållbar utveckling – GRASS (Graduate School on Sustainability Studies). Som partner samarbetar GRASS kring arrangerandet av möten och programpunkter samt engagerar studenter och forskare i projektet.

Hela projektgruppen samlades på Gotland i juni 2023 för planeringsmöten och symposiet *On Languages and Landscapes of Mobilisation* som bestod av ett program med samtal på Författar- och Översättarcentrum i Visby den 31 maj och en guidad tur till delar av Gotlands militära kulturarv den 1 juni. Under dessa två tillfällen samlades den internationella projektgruppen, konstnärer, forskare och oberoende tänkare för att samtala om hur den militära mobiliseringen påverkar språk och landskap- lokalt på Gotland men även ur ett transnationellt perspektiv.

Konstnären och skribenten Kalle Brolin påbörjade 2023 sitt tvååriga konstnärliga forskningsprojekt som även inbegriper skapandet av ett nytt konstverk, en film med titeln *Freden på Gotland* som beräknas vara klar 2025.

Symposiet *On Languages and Landscapes of Mobilisation*, 2023. Foto: Karl Melander

Tuula Närhinen, *The Reef Atlas*, konceptskiss, 2023

Konsten i kulturarvet – ett konstnärligt forskningsresidens på Gotlands Museum

Tuula Närhinen är den tredje konstnären i *Konsten i Kulturarvet* - ett treårigt samarbete mellan Baltic Art Center och Gotlands Museum. Tuula Närhinens projekt, *Gotlands Litologiska Sällskap*, syftar till att undersöka geologisk historia och de kulturella traditioner som är förknippade med användningen av kalksten. Med fokus på litologiska frågor och studier av fossil utforskade Närhinen, under ett residens i augusti, cykler av sedimentering och erosion, samt människans fåfänga försök att bevara minnen i kalksten.

Gotlands Litologiska sällskap, kommer att resultera i platsspecifika konstnärliga interventioner vid kyrkoruinerna i Visby, en utställning på Gotlands museum, samt workshopen *Whispers From the Past*. Under 2023 har konstnären även skapat online plattformen *Gotlands Litologiska Sällskap*, som en konstnärlig representation av Gotlands naturhistoria och kultur och en dokumentation av arbetsprocessen som presenteras i *The Research Catalogue - An international database for artistic research*.

SWAN Nätverksträff

Baltic Art Center stod värd för SWAN:s nätverksträff på Gotland 12–13 oktober 2023. Under temat "hållbar konstnärlig frihet" samlades residensarrangörer från hela Sverige för att fundera över vad hållbarhet för residens innebär i en tid av klimatkris och väpnad konflikt och hur SWAN som organisation bäst kan verka för alla sina medlemmar?

Nätverksträffen för SWAN, 12-13 oktober. Foto: Anna Ericsson och BAC

Genom workshops, konstnärliga inslag och presentationer stöttes och blöttes frågorna under två fullpackade dagar på Gotland på Bergmancenter på Fårö och på Gotlands konstmuseum. Medverkande var bl. a de gotländska residensarrangörerna, den samiske konstnären Tomas Colbengtson och Jaana Eskola, tidigare eko-koordinator på Saari Residence Finland, som introducerade ett hållbarhets toolkit för residensarrangörer. SWAN *Emergency Residencies* projektgrupp presenterade verksamheten och vi fick även höra om BAC:s ukrainska samarbetsprojekt *Kindling* av projektledaren Alex Fisher, konstnären Katya Buchatska och skribenten och curatören Borys Filonenko. Katya Buchatska ställde även ut på Gotlands konstmuseum parallellt med *Occupé-Libre* - en lokal grupp konstnärer.

Nätverksträffen för SWAN, 12-13 oktober. Foto: Anna Ericsson

Kindling

BAC och *Milvus Artistic Research Center* (MARC) drev 2022–2023 ett svensk-ukrainskt utbytesprogram för residens med namnet *Kindling* med stöd av Svenska Institutet. Projektet syftade till att stödja infrastrukturinvesteringar, kapacitetsuppbyggnad och internationellt utbyte för konstplattformarna/residenscentrumen *Sorry No Rooms Available* och *soma.majsternia* som verkar inom ukrainsk bildkonst och performance.

Kindlingprojektet tog formen av residens i både Sverige och Ukraina med tillhörande offentliga program, inklusive workshops, webinarier, filmvisningar, utställningar och ett avslutande webinarium för partnerna och inbjudna konstnärer. Det övergripande målet med *Kindling* var att stödja ukrainska konstnärer och konstorganisationer som inte bara ville fortsätta utan även utvidga sitt konstnärliga arbete mot bakgrund av Rysslands fullskaliga invasion.

Kindling; Viktor Pokydanets, *hidcarton* (2023), installationsvy. Foto: Mykhailo Melnychenko.

Kindling;. Still från video porträtt av konstnärerna Yaroslav Futymyskyi och Pavlo Kerestey, 2023. Video: Thomas Zamolo.

Som en del av *Kindling* tog BAC emot konstnären Katya Buchatska och skribenten och curatorn Borys Filonenko i oktober-november. Katya Buchatska tillbringade hela perioden på Gotland och Borys Filonenko vistades med särskilt tillstånd från ukrainska institutet i totalt tre veckor. Katya och Borys gjorde research om kulturlandskap över hela ön i BAC:s bil, träffade lokala konstnärerna, besökte små och stora museer och deltog i SWAN:s årliga nätverksträff. Katya deltog därtill i en utställning på Gotlands konstmuseum i samband med SWAN träffen där hon visade videoverket *Izyum to Liverpool*, en 14 timmar lång skildring av en tågresa från den östra till den västra sidan av Ukraina.

Öppet Hus på BAC. Katya Buchatska visar serien *Promised Land* - keramiska landskap som hon skapat på Gotland.
Foto: Karl Melander och BAC

ÖVRIGA PROJEKT

Nödresidenssamarbete Gotland

BAC ansökte våren 2022, tillsammans med övriga residens på Gotland till Regionfullmäktige om ett stöd för att arrangera s k nödresidens för ukrainska konstnärer. Regionfullmäktige tilldelade residensen totalt 100 000 SEK för detta syfte hösten 2022. BAC, Författar- och översättarcentrum och Bergmångårdarna var de residens som hade möjlighet att ta emot konstnärer under 2023. Medlen från Region Gotland användes för att ta förlänga vistelsen för ukrainska konstnären Katya Buchatska, som även vistades på BAC som en del av Kindlingprojektet.

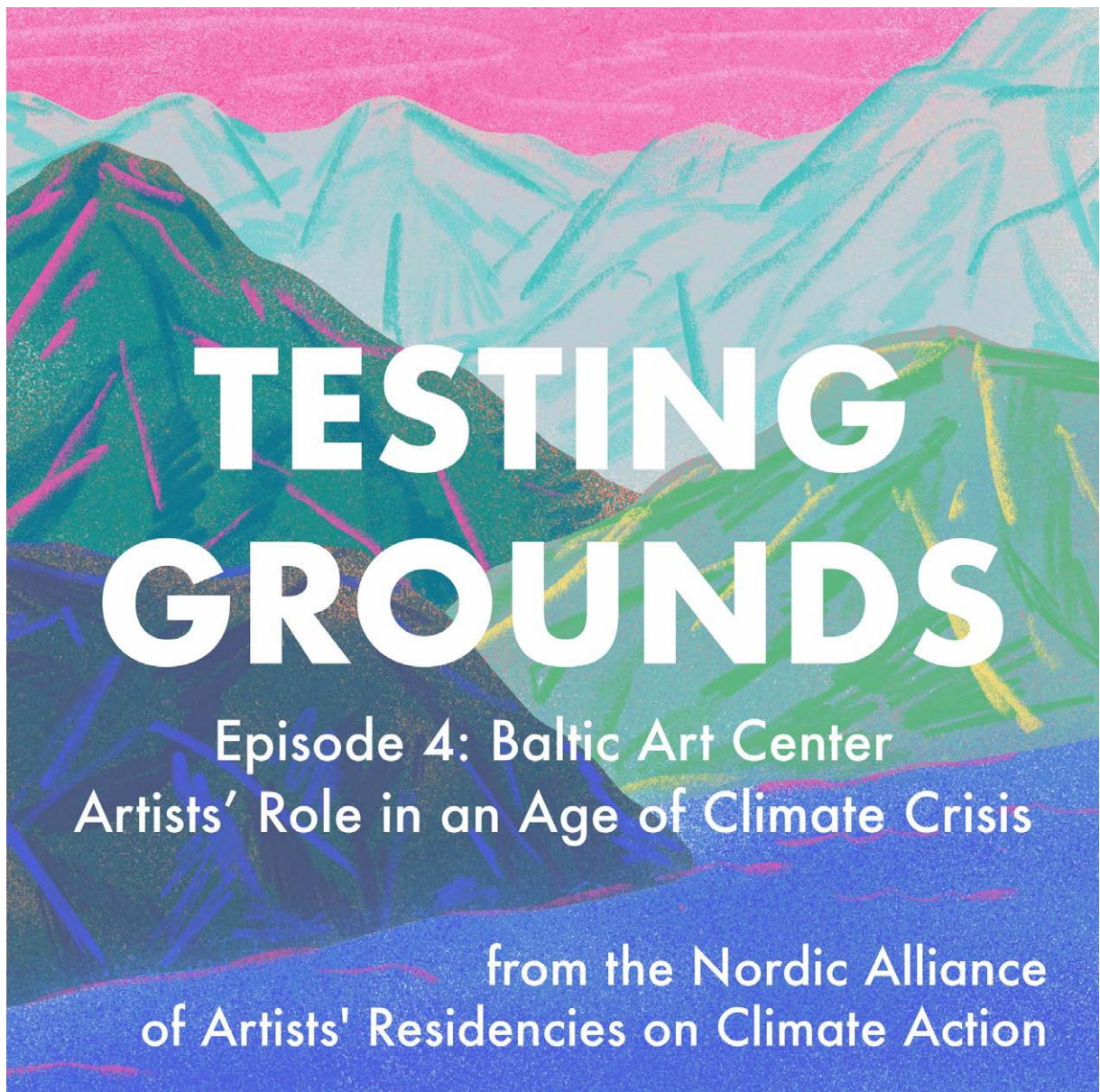
Katya Buchatska, Södra Hällarna, 2023. Foto: Karl Melander

NAARCA

Det nordisk-skotska nätverket *Nordic Alliance of Artistic Residencies for Climate Action* (NAARCA) initierades av Cove Park (Skottland) och Saari Residence (Finland) 2021 och syftar till ett långsiktigt samarbete mellan Skottland och de nordiska länderna kring den mest akuta frågan i vår tid – klimatet. Förutom Cove Park och Saari Residence omfattar NAARCA även: Artica Svalbard (Svalbard, Norge), Art Hub Copenhagen (Danmark), Skaftfell Center for Visual Art (Seyðisfjörður, Island), Baltic Art Center (Sverige) och Narsaq International Research Station (Grönland).

Inom ramen för NAARCA arbetar BAC med konstnärerna Rikke Luther och Nikhil Vettukattil med nya konstprojekt på uppdrag av nätverket, som presenteras i juni 2024. Förutom residensutbyten, konstnärliga uppdrag och workshops presenterar NAARCA en podcastserie; *Testing Grounds*. Denna serie på åtta avsnitt samlar konstnärer, forskare och aktivister från hela Norden och Skottland för att utforska hur residens kan testa bättre och nya sätt att leva och arbeta.

Avsnitt 4: *Baltic Art Center – Artists' Role in an Age of Climate Crisis* finns tillgängligt NAARCA:s webbplats. I det här avsnittet diskuterar Rikke Luther, samt Nomeda och Gediminas Urbonas (Urbonas Studio) potentialen och ansvaret för konst och konstnärer under klimatomställningen.

TESTING GROUNDS produceras och redigeras av @_katierevell. Konstverk av Jagoda Sadowska.

PUBLIKA EVENEMANG

- 27 april Deltagande i panelsamtal om konstnärlig frihet på *Creative Europe Desk meeting*, arrangerat av Kulturrådet.
- Öppen ateljé på BAC med Kristina Pashkova
- 10 maj Möte med Kulturministern Parisa Liljestrand med övriga gotländska residens på Författar- och översättarcentrum.
- 31 maj **Författar- och översättarcentrum**
Internationellt symposium *On the language of Mobilisation* inom ramen för *On Mobilisation* projektet.
- 8 juni BAC personal åker till Berlin för att närvara vid premiärvisningen av Sharon Lockharts videoverk *Eventide* på galleri Neugerrimschneider.
- 27 juni **Almedalsveckan**
BAC deltar i paneldebatt arrangerad av KRO Gotland: *Vart tar konsten vägen? Konstens infrastruktur på Gotland.*
- 29 juni **Almedalsveckan**
BAC deltar i paneldebatt arrangerad av Bildkonst Sverige: *Konst och kultur som bärande kraft för omställningen i norr.*
- 30 juni **Almedalsveckan**
BAC deltar i paneldebatt *Kulturens tunna väv - Gotland och andra lokala exempel*, arrangerad av Arenagruppen.
- 7 sep Möte med Kulturminister Parisa Liljestrand på Musik Centrum Öst i Stockholm angående *SWAN Emergency Residencies*.
- 21 sep BAC personal åker till Vilnius för att närvara vid Urbonas Studios retrospektiv på Vilnius Nationella museum för konst.
- 28 sep Bokrelease på BAC för *The Botanical-Political Dictionary* av The Agency of Singular Investigations.
- 5 okt **Gotlands konstmuseum i Visby**
Vernissage Kindlingutställningen i samarbete med lokala konstnärsgruppen Occupé Libre.
- 11 okt **Gotlands museum Fornsalen**
Föreläsning med Tomas Colbengtson i samarbete med Slöjd- och formutvecklarna på Region Gotland och SWAN.
- 12 okt **Bergman Center**
SWAN nätverksträff
- Gotlands konstmuseum i Visby**
SWAN mingel
- 13 okt SWAN nätverksträff med vandrande workshops i Visby med stationer på konstmuseet, Kulturrum och Östersjöns författarcentrum- och översättarcentrum.
- 9 nov Öppet Hus på BAC med presentation av Katya Buchatskas serie *Promised Land - svenska och ukrainska keramiska landskap.*

SAMARBETSORGANISATIONER

GRASS

BAC och Uppsala universitets tvärvetenskapliga forskarskola inom hållbar utveckling har gemensamt startat *GRASS Fellow programme* – ett konstnärligt gästforskarprogram i akademisk miljö. Konstnärer med särskilt fokus på hållbarhetsfrågor bjuds in att etablera och utveckla nya relationer och arbetssätt i forskarmiljön. Under 2023 har GRASS Fellow programmet varit associated partners till *On Mobilisation* projektet och NAARCA nätverket.

Gotlands museum

Tillsammans med Gotlands museum driver BAC det regionala utvecklingsprojektet *Konsten i Kulturarvet* som pågår t o m 2024. Utöver detta samarbetade BAC 2023 med Gotlands Kulturarvsutvecklare Anso Norling i ett arrangemang med samiske konstnären Tomas Colbengtsson, som föreläste om sitt konstnärliga arbete på Fornsalen i samband med SWAN träffen i oktober.

Kingston University, London

BAC har medverkat som co-researcher i det multidisciplinära forskningsprojektet *Making it Home: An Aesthetic Methodological Contribution to the Study of Migrant Home-Making and Politics of Integration* (MaHoMe). Studien undersöker migranternas förståelse av och skapande av hem och är ett brittisk-nordiskt forskningssamarbete som leds av Kingston University, tillsammans med Lunds universitet och Via University College i Danmark. BAC har varit värd för konstnären, filmskaparen och forskaren Azadeh Fatehrad, verksam vid Kingston University, som genomfört workshops på Gotland.

EXTERNA MEDEL OCH ANSÖKNINGAR

I dagsläget söker BAC alla medel för den konstnärliga verksamheten separat. Under 2023 hade vi sammantaget i budget 2,352,000 SEK genom externa medel till residensverksamheten, den konstnärliga produktionen och presentationer.

Verksamhetsbidrag

Region Gotland. Bifall med 612,000 SEK i december 2023.

Kulturrådet. Bifall med 637,000 SEK i februari 2024.

Vi fick dessutom extra verksamhetsbidrag från Region Gotland med 200,000 SEK.

Projektbidrag

Kreativa Europa, *On Mobilisation*, 2023-25: 335,000 SEK.

Kulturrådet, projektbidrag till medfinansiering inom Kreativa Europa för 2023: 75,000 SEK.

Flanders, projektbidrag för *On Mobilisation* symposium på Gotland: 28,000 SEK.

Svenska institutet/ Kalmar Konstmuseum för ryska konstnärsresidens för 2024: 40,000 SEK.

Kulturrådet regionalt utvecklingsbidrag för SWAN (Region Halland) för 2023: 250,000 SEK.

Region Gotland, projektbidrag för SWANs nätverksträff: 36,000 SEK.

Gotlands Museum, SWANs nätverksträff: 20,000 SEK.

IASPIS, SWANs nätverksträff: 10,000 SEK.

Region Gotland arrangörsstöd för Kindlingutställning: 30,000 SEK.

DBW, *The Botanical-Political Dictionary*: 15,000 SEK.

ORGANISATION

Styrelsen fick ny styrelseordförande 2023 med Joanna Sandell Wright, chef på Liljevalchs konsthall. Övriga ledamöter är: Jenny Helin (vice ordf.), Britt-Inger Johansson, Cristina Bernhardsson Ribero, Henrik Andersson och Taru Elfving.

Personalen bestod av Anna Norberg, platsansvarig och projektkoordinator, och Helena Selder, konstnärlig ledare. Båda tillsvidareanställda 75% men med höjd tjänstegrad till 100% under 2023 genom projektbidrag. Det arbetade även två projektledare för SWAN och *Kindling* projekten.

**Almond Blossom
Red Amaranth
Flame Azalea
Crab Cactus
Wild Chamomile
Red Clover
Hindu Datura
Sacred Fig
Forget-me-not
Wild Garlic
Common Heather
Wild Hyacinth
Cape Ivy
Common Jasmine
Lady's Slipper
Lemon Balm
Peace Lily
Sword Lily
Wild Mandrake
Common Medlar
Sunshine Mimosa
Wild Mint
Mosaic Plant
Garden Nasturtium
Common Oleander
Orange Blossom
Fragrant Orchid
Pink Oxalis
Common Peony
Creeping Phlox
Pomegranate Blossom
Breadseed Poppy
Common Primrose
Railway Creeper
Meadow Saffron
Lurid Storksbill**